

Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 Stockholm

Remissyttrande över promemorian Ny modell för statsbidrag till vissa ideella organisationer inom brottsofferområdet (Ds 2019:7)

Ert dnr A2019/00521/JÄM

Kammarrätten har, utifrån de aspekter som domstolen har att beakta, följande synpunkter.

I den föreslagna förordningen finns ett s.k. demokrativillkor (3 § första stycket 5). Det anförs i promemorian att detta villkor ska gälla i avvaktan på utredningar angående utformningen av demokratikrav. Med tanke på att det föreslagna demokrativillkoret kan vålla tillämpningsproblem anser kammarrätten att det är viktigt att denna fråga verkligen följs upp.

För rätt till organisationsbidrag finns fastställda kriterier, varför beslut om sådant bidrag bör kunna domstolsprövas (jfr HFD 2016 ref. 49). Vid en sådan prövning prövar domstolen om kriterierna är uppfyllda. Vad gäller verksamhetsbidraget har kammarrätten svårt att se hur en domstolsprövning ska gå till eftersom fördelningen, såsom kammarrätten uppfattat det, sker efter prioritering mellan inkomna ansökningar (jfr 6 § sista stycket och 14 § förslag till förordning). Utan fasta kriterier blir det svårt att kontrollera besluten från strikt juridiska utgångspunkter. Mot denna bakgrund bör man fundera vidare på om beslut om verksamhetsbidrag verkligen ska vara överklagbara.

Det föreslås att beslut om återkrav inte ska få överklagas. Kammarrätten håller med om att Europakonventionen inte kräver överklagbarhet, men anser likväl att även återkravsbeslut ska få överklagas. Ett skäl till detta är att beslut om återkrav brukar kunna överklagas enligt samma regler som gäller för överklagande av andra beslut som rör samma förmån (jfr bl.a. SOU 2009:6 s. 297 f.). Detta kan visserligen medföra dubbla processer, men det kan lösas genom att myndighetens beslut blir verkställbara när de vunnit laga kraft. Sådant förslag har exempelvis lämnats på socialförsäkringsområdet (se SOU 2018:5 s. 471 ff.). Ytterligare ett skäl för att återkravsbeslut bör vara överklagbara är att sådana beslut samt beslut om att vägra bidrag inte sällan meddelas samtidigt och grundas på samma omständigheter (jfr SOU 2018:18 s. 384). Det borde även förenkla för de ideella organisationerna om domstolsprövningen hålls samman.

Vad gäller författningsförslaget anser kammarrätten att många hänvisningar gör författningstexten svåräst. En tydligare uppdelning mellan allmänna och särskilda villkor med färre hänvisningar vore önskvärt. Vad gäller 12 § i föreslagen förordning anser kammarrätten att ansökan istället ska avvisas om komplettering inte inkommer. Begära handlingar behövs för att kunna pröva om förutsättningarna för stöd är uppfyllda och utan dessa bör ingen prövning ske.

Detta yttrande har beslutats av kammarrättslagmannen Ola Holmén och kammarrättsrådet Linda Svärd (föredragande).

Ola Holmén

Linda Svärd